YENİ PARTİ

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22.10.2026
Sayı: 224

10/4841

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

7 Ağustos 2026 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti, Suudi Arabistan Krallığı ve Pakistan Cumhuriyeti arasında imzalanan ve 21 Ekim 2026 tarihinde TBMM Dışişleri Komisyonuna sunulan Ortak Savunma İçin Mekke Antlaşmasının hükümlerinin Türkiye'nin ulusal güvenliği ve dış politikasına etkileri hususunda kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz. 21.10.2026

Namık TAN
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

2022 yılından bu yana Türkiye'nin komşuları ve yakın coğrafyasında birbiri ardına yaşanan devletlerarası savaşlar ve silahlı çatışmalar, ülkemizin ulusal güvenliğini koruma amacıyla alınan dış politika kararlarının hassasiyetle ele alınmasını zaruri kılmaktadır. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, 7 Ekim 2023'te Hamas ve İsrail arasında başlayan yoğun çatışma süreci ve buna İran ve Lübnan gibi üçüncü tarafların doğrudan dahli, Suriye'de yeni bir rejimin iktidara gelişi, uzun yıllardır Yemen'de ve Libya'da devam etmekte olan iç savaş ve son olarak ABD ve İsrail'in İran'la doğrudan savaşa girmesi, Türkiye'nin dış politika istikametini doğrudan etkileyen gelişmelerden yalnızca belli başlı olanlarıdır.

Hükûmetin güncel tehditlere ve sınamalara yönelik olarak yeni ittifak arayışlarına girdiği, bunun sonucu olarak Suudi Arabistan ve Pakistan ile üçlü bir savunma paktı oluşturma yönünde çalışmalar yaptığı kamuoyuna yansımıştır. Bu girişimlerin sonucunda 7 Ağustos 2026 tarihinde üç ülkenin liderlerinin katıldığı bir törenle, kamuoyunda kısaca "Mekke Antlaşması" olarak bilinen ortak savunma mutabakatının imzalandığı açıklanmıştır.

Onaylanması için TBMM'ye havale edilen işbu anlaşmanın içerdiği hükümler ve Türkiye'ye getireceği öngörülen yükümlülükler, kamuoyunda ciddi soru işaretleri yaratmıştır. Özellikle Suudi Arabistan'ın, Yemen İç Savaşının taraflarından olan ve İran'dan doğrudan destek alan Ensarallah Örgütü (veya dünya kamuoyunda daha çok bilindiği şekliyle Husîler) ile yeni bir çatışma sürecine girmesi ve Husîlerin artık Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da bulunan Kral Halid Uluslararası Havalimanı gibi üst düzey hedeflere dahi büyük çaplı zararlar verecek kapasiteye ulaşması endişe yaratmaktadır. Anılan endişenin kaynağı, Mekke Antlaşması yürürlüğe girdiği takdirde Türkiye'nin çatışma bölgesine askeri gönderme ve devam etmekte olan savaşın bir tarafı olma konusunda bir yükümlülük üstlenip üstlenmeyeceğine dair devam eden belirsizliktir. Antlaşmanın taraflarından Pakistan'ın da komşusu Hindistan ile 80 yıldır devam etmekte olan bir gerilimin içinde bulunması, paktın uzun vadede Türkiye'ye getirebileceği riskler konusunda belirsizliği daha da derinleştirmektedir.

Görüldüğü kadarıyla NATO'yu meydana getiren Kuzey Atlantik Antlaşması temel alınarak hazırlanan bu antlaşmanın ilgili hükümleri, Türkiye'ye, Suudi Arabistan ve Pakistan'a saldırıya uğramaları durumunda destek verme yükümlülüğü içermekte, fakat desteğin şekli her üç ülke için de bağlayıcılığı hafifletmek adına kasıtlı olarak muğlak bırakılmaktadır.

Bununla birlikte, Mekke Antlaşması'nın ve bunun öngördüğü uluslararası üçlü paktın hayata geçirilmesi, Türkiye'nin, yakın bölgesindeki çatışmaların doğrudan tarafı olmasının yanında, pakt içindeki müttefiklerinin hasımlarıyla ilişkilerine de olumsuz etki etme potansiyeli taşımaktadır. Suudi Arabistan ile bölgesel çekişme içinde olan ve Husîleri destekleyen İran'ın Türkiye'nin sınır komşusu olması, Pakistan ile nükleer silahlanma yarışındaki Hindistan'ın da dünyanın yükselen güçlerinden biri olarak öne çıkması, Mekke Antlaşması'nın Türkiye'ye ve dış politikamıza olumlu – olumsuz etkileri konusunda titizlikle yürütülen ayrıntılı kâr – zarar analizlerinin yapılmasını gerektirmektedir.

Yürürlüğe girmesi TBMM'nin onayına bağlı olan bu antlaşmanın, Genel Kurula, hatta Dışişleri Komisyonuna havale edilmeden önce tüm siyasi partilerin katılacağı bir araştırma komisyonu tarafından ele alınması, Türkiye'nin ulusal güvenliğini doğrudan ilgilendiren bu kritik antlaşmanın tüm ayrıntıları ve olası sonuçlarıyla değerlendirilmesi ve görüşmelerin raporlandırılarak kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğünün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.

